

HUKUKUN DİLİ

Gürkan Canpolat
Zabıt Kâtibi

Yuhanna'nın İncil'i "*başlangıçta söz vardı*" diye başlar. "*Söz Tanrı'yla birlikteydi ve söz Tanrı'ydı*". Kur'an vahyi de "*Oku, yaratan Rabbin adına ...*"¹ emri ile nüzûl etmeye başlamıştır. Teolojik bağlamda İslâm inancına göre eşyanın ismi Allah tarafından Âdem Peygamber'e öğretilmiş, Hıristiyan inancında ise Allah, bizzat Hz. Âdem'i nesnelere isim koymak için görevlendirmiştir. Eski Ahit'e göre de başlangıçta tek olan dil, Babil Kulesi efsânesi ile Rab tarafından insanların cezalandırılması sonucu çeşitlenmiştir.²

Bu ilâhi vasıtalar, dil unsurunun insanlık tarihi açısından oldukça önemli bir yere sahip olduğunu göstermektedir. Arz eden bu mühimlik, çağlar boyunca değişmemiş ve günümüze kadar dilin işlevselliği hifzedilmiştir.

İlk insanın zuhur etmesi ile birlikte zamanla dünyanın muhtelif coğrafyasına dağılan topluluklar, kendileri için farklı bir dil oluşturmaya da başlamışlardır. Nitekim başlangıçta aynı dili konuşan ancak daha sonra birbirleriyle bütün iletişim ve ulaşım yolları kesilen topluluklar, on sene sonra birbirlerini anlamazlar. Bu toplulukların yeni ve farklı bir dil oluşturabilmeleri de uzun yıllar almaktadır. Ancak sonuçta farklı bir lisan ortaya çıkmakta ve lafız mes'alesi değişmektedir. Buna binaen şimdilerde dünyada konuşulan dil sayısının 5 ilâ 6 bin olduğu düşünülmektedir. Bu sayısal ifâdeye ayrıca yapay dillerin oluşturulma çabaları da katılırsa, filoloji biliminin çalışma sahasını genişletmiş oluruz. Aynı şekilde bir anlaşma gayesi olarak *dil* hususunda daha farklı girişimler de mevcut olmuştur.³ Göstergibilimin dâhiline giren konular dışında Mors alfabeti, denizci haberleşmesi ve trafik ışıkları nevinden iletişim yolları da, dilin önemi üzerine sayılabilecekler arasındadır.⁴

Dilin, insanlar tarafından her sahada kullanılması onu canlı tutmuş ve yeni olaylar karşısında sürekli gelişmesini sağlamıştır. İnsanların, kadîm zamanlardan beri dili hukuk terminolojisi için de kullandığı bir gerçektir. Biz de

¹ "Zimnen, "bu ilahî kelâmı". İkra' emri, "oku" yahut "telaffuz et/dile getir" olarak çevrilebilir." *Bkz.* Muhammed Esed, Kur'an Mesajı, İşaret Yayınları, İstanbul 2002, s. 1287.

² Dillerin doğuşu ile ilgili birçok görüş ortaya atılmıştır. Hülâsa için *Bkz.* Atakan Altınörs, "Rousseau'nun Dilin Kökeni Meselesine Yaklaşımı", *bilig Dergisi*, Güz 2012, Sayı: 63, ss. 1-10.

³ İlkel insanlığın yazı ve dilinin menşesine dair oldukça güzide bir çalışma için *Bkz.* Olcas Süleyman, Yazı'nın Dili, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı, İstanbul 2001.

⁴ Atakan Altınörs, Dil Felsefesine Giriş, İnkılâp Kitabevi, İstanbul 2003, s. 12 vd.

çalışmamızı, işte bu; hukukun dili noktasında yoğunlaştırma gayreti içerisindeyiz.

Hukuk dilinin başlangıcı

İnsanların var olduğu ilk devirlerden itibaren ceza sistematığının mevcut olduğu bir gerçektir. Bunun yanı sıra ceza hukuku dışında kalan diğer hukuk alanları için de belli bir inkişaf dönemi bulunmaktadır. Dolayısıyla resmî evrak tanzimi, yargılama safhası ve iktisâdî hususlarda kullanılmak üzere bir *hukuk dili* çok önceleri ortaya çıkmıştır.

İlk yazılı yasama faaliyetlerinin gerçekleştiği İ.Ö. 2400 yıllarından itibaren Sümer, Babil, Asur, Grek ve Roma gibi topluluklar hukuku geliştirmiş ve özel hukuk dalında da mühim gelişmeler kaydetmişlerdir.⁵

Anılan hukukî faaliyetler gerçekleşirken, Orta Asya'da kimi mukim kimi göçer Türk kavimleri arasında da hukuk gelişme göstermekteydi. Kaşgarlı'nın Divânü Lûgati't-Türk'tü, Gerdizî, İbn Fazlan ve Yakut el Hamavî gibi İslâm seyyahlarının eserleri ve de eski Türk yazıtları aracılığıyla bilgi sahibi olduğumuz eski Türk hukuku, birçok yönden kavmin sosyolojik özelliklerini yansıtmaktadır.

Kaşgarlı'nın eseri Divânü Lûgati't-Türk'te *suç* kelimesinin *sapma* mânâsında kullanıldığı ve yoldan çıkma gibi mecâzlara tevessül ettirildiği gözlemlenmektedir. Bununla birlikte Göktürk kitâbeleri ile Kutadgu Bilig'den anlaşılacağı üzere *suç* zikri, *yazuk* ifâdesi ile belirtilmiştir.⁶

Türklerin göçerlik yaşantılarına binaen hapis cezasını pek fazla kullanmadığı düşünülebilir. Ancak bu ceza-i müeyyidenin Hunlardan beridir var olduğu bilinmektedir.⁷ Hapis süresinin kısıtlı olması ise, toplumsal yapı itibarıyla mantıklı görünmektedir. Bu hâli ile de hafif cezalara karşı uygulandığı düşünülebilir. Hapis cezasının varlığı, Türklerin kullandıkları terminoloji ile de anlaşılabilir. Bu bağlamda *kelepçe*, *kişen*, *çog* ve *atkak* gibi kelimelerin kullanıldığını belirtebiliriz.⁸

Büyük önem addedebileceğimiz dönemler arasında Uygur Türklerini zikredebiliriz. Mezkûr topluluğun farklı bir dini kabul etmesi ve yerleşik bir hayatı benimsemesi, hukuk yapmaktaki ufkun genişlemesini sağlamıştır. Bunda, yazılı edebiyatın gelişmesinin etkisi de yadsınamaz. O dönemde kullanılan hukuk terimleri arasında tüş (faiz), yanut (bedel), tanuq (şâhit) ve bitig (vesikâ) gibi ifâdeler sayılabilir.

⁵ Gürkan Canpolat, “Tarihî Seyir İçerisinde Hukuk Düzeni”, Adalet Dergisi, Mayıs 2015, Sayı: 52, ss. 193-201.

⁶ Fedâ Şamil Arık, “Eski Türk Ceza Hukukuna Dair Notlar”, DTCTF Tarih Araştırmaları Dergisi, 1995, Cilt: 17, Sayı: 28, ss. 1-50, s. 5 vd.

⁷ Sadri Maksudi Arsal, Türk Tarihi ve Hukuk, Türk Tarih Kurumu, Ankara 2014, s. 200.

⁸ Muhtelif hukuk terimlerini incelemek için *Bkz.* a.g.e., s. 391-399.

İslâmın kabûlü ile birlikte Türkler açısından hukuk düzeni de değişmeye başlamış ve şer’-i hukuk ile örfî hukuk kavramlarının ortaya çıktığı gözlenmiştir. Osmanlı Devleti ile zirve noktayı temsil edecek olan Türk İslâm hukuku sentezi, cumhuriyetin ilânıyla bir süre daha kullanılmış, daha sonra yerini muasır kanunlara bırakmıştır.

Osmanlı ve Cumhuriyet kanunları

İlk Osmanlı sultanlarının hukuk yapmaktaki danışma mercileri fakihler⁹ olmuş, daha sonraları Şeyhu’lislâmlık makamı kurulunca bu durum kurumsallaştırılmıştır. İstanbul’un fethi ile birlikte de II. Mehmed’den başlamak üzere kimi kanun yapma faaliyetleri sultanın erkinde toplanmıştır.¹⁰

Devlet hukukunda ise temel alınan üç kaide bulunmaktadır. Bu kaidelerin ilki, kanunların öteden beri halk tarafından benimsenmiş örf ve âdetlerden mürekkep olmasıdır. İkincisi kadîm İnan ve Türk devlet geleneğinin bir parçası hâlinde düzenlenmesi gerekliliğidir. Son olarak da zamanın ihtiyaçlarına cevap veren nitelikteki ferman ya da yasaknâmeler bu kaideler arasında sayılabilir.¹¹

Yukarıda anılan şer-i gereklik hususu kimi zaman Osmanlılarda yok sayılmış ve şeriât dışı kanun yapma faaliyetleri ortaya çıkmıştır. Bu sistem, sultanın toplumun yararı için kendi iradesine dayanarak düzenlediği kanunları ihtivâ etmektedir.¹²

XIX. yüzyıl başlarında Sened-i İttifak’ın kabul edilmesi ile birlikte merkezî gücün zayıflaması devam etmiş ve buna mukâbil âyan adı verilen eşrafın da resmîleşmesi sağlanmıştır. Sened-i İttifak’ın bir anayasal belge olarak sayıldığını belirtmek gerekir.

Gerileme devrinin durdurulması adına Osmanlı Devleti’nde birçok aydın çaba sarf etmiş ve farklı fikirler ortaya atarak çeşitli konularda ıslaha girişilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Jön Türkler ve Genç Osmanlılar gibi grupların etkisiyle reform süreci hızlanmış ve hukuk alanında da yeniliğe gidilmiştir. Tanzimat Fermanı’nı bu noktada bir mihenk taşı sayabiliriz. Daha sonra Islahat Fermanı ve önemli bir girişim olarak Ahmet Cevdet Paşa’nın gayretleri ile Mecelle-i Ahkâm-ı Adliye hazırlanmış ve bu kapsamlı kodeks, cumhuriyetin ilânından sonra da 1926’ya kadar yürürlükte kalmıştır.

Anayasal açıdan ilk gerçek yasa, 23 Aralık 1876 tarihinde ilân edilen Kânûn-i Esâsî olmuştur. Çok kısa ömürlü olan bu ilk Osmanlı anayasası, 1878

⁹ *Fıkıh (din, şeriat) ilminin üstâdı*. Bkz. Ferit Devellioğlu, Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat, Aydın Kitabevi, Ankara 2010, s. 285.

¹⁰ Halil İnalçık, Kuruluş ve İmparatorluk Sürecinde Osmanlı, Timaş Yayınları, İstanbul 2011, s. 45.

¹¹ A.g.e., s. 50.

¹² A.g.e., s. 51; Konu hakkında detaylı bilgi için üç bölümden mürekkep şu makaleye Bkz. Çoşkun Üçok, “Osmanlı Kanunnamelerinde İslâm Ceza Hukukuna Aykırı Hükümler” I-II-III, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 1947, Cilt: 3, Sayı: 1-2, Cilt: 4, Sayı: 1.

tarihinde II. Abdülhamid tarafından rafa kaldırılmış ve 1908 yılında II. Meşrutiyet ile tekrar yürürlüğe konulmuştur. Cumhuriyetin ilânından bir sene sonra, 1924 anayasasının kabûlü ile birlikte Kânûn-i Esâsî de görevini tamamlamıştır.

Ankara hükümetinin 20 Ocak 1921 tarihli Teşkilât-ı Esasiye Kanunu'nu kabûl etmesi ile Türk hukuk tarihi bambaşka bir safhaya girmiş ve milletin egemenliği temel alınmıştır. 1924 anayasasının oluşturulması ile hem bu hem de eski Osmanlı anayasası yürürlükten kaldırılmıştır. Cumhuriyet tarihi ayrıca 1961 ve 1982 anayasasını da görmüş ve 2010 yılında anayasa değişikliği için referandumu gidilmiştir. Şu sıralarda da yeni bir anayasa taslağı üzerinde çalışmalar devam etmektedir.

Osmanlı Türkçesi hukuk dili tartışmaları

Osmanlı Türkçesi, Batı Türkçesinin bir kolu olup Oğuz şivesine dayanmaktadır.¹³ Sanıldığı gibi Türkçeden ayrı bir dil olmayan bu Osmanlı Türkçesine, terminolojide Osmanlıca denmesi yanlışlığın kaynağını ihtivâ etmektedir. Osmanlı Türkçesinin Fars alfabesi kullanılarak yazılması da bu yanlışlığın yapılmasında önemli bir etkidir.

Kimi yazar ve akademisyen tarafından Osmanlı Türkçesinin çok zor anlaşıldığı konusunda fikir beyan edilse de, Osmanlı halkının kullandığı duru Türkçenin günümüzde dahi oldukça anlaşılır olduğu bir gerçektir. Ancak dilde sâdeleştirme çabaları sonucu kelime dağarcığının azalması, tabii olarak Modern Türkçe ile Osmanlı Türkçesi arasında derin bir uçurumun açılmasına sebebiyet vermiştir.¹⁴

Bunun yanı sıra Osmanlı Türkçesinin Farsça, Arapça ve Türkçenin karışımından meydana geldiği tartışmaları Osmanlı Devleti'nin son yıllarında ayyuka çıkmıştır. Gerçek şu ki Osmanlı Devleti'nin resmî lisânı daima Türkçe olmuş ancak Türkçenin engin hoşgörüsü altında bir imparatorluk medeniyetinin de katkılarıyla Farsça ve Arapçadan birçok kelime ya da terkip alınmış veya Türkçeleştirilmiştir.

Osmanlı Türkçesinin ağır ve anlaşılamayacak olması iddialarına karşı şu mümtâz örneği verebiliriz: Kanunname-i Sultani Ber Muceb-i Örf-i Osmani adı verilen Fatih'in kanunname ve yasaknamelerinde dil genelde sâde ve halkın anlayacağı türdendir. Besmele ile başlayan ve *Altun Yasağı Hükmi Süretidür* başlığını taşıyan yasada: "... Ve buyurdum ki, Edrene'nün ve Siroz'un altuncuları ve sarrafları ve kuyumcuları ve gayrı şehrin dahı kuyumcuları ve altuncuları ve sarrafları ne mikdar altun alurlarsa ve isterlerse darabhaneciye getüreler gayrı

¹³ Yılmaz Kurt, *Osmanlıca Dersleri I*, Akçağ Yayınları, Ankara 2011, s. 11.

¹⁴ Erhan Afyoncu, *Sorularla Osmanlı İmparatorluğu*, Yeditepe Yayınevi, İstanbul 2014, s 689.

yerlerde satmayalar ...”¹⁵ ifâdeleri durumu ve emri son derece açıklayıcı bir şekilde belirtir niteliktedir.

Devletin ilk anayasası Kânûn-i Esâsî'nin 18. Maddesinde ise lisân lafzı doğrudan Türkçe olarak zikredilmiştir: “Teba'a-i Osmâniyyenin hidemât-ı devlette istihdâm olunmak için devletin lisân-ı resmîsi olan Türkçeyi bilmeleri şarttır.” Ancak bu öngörüye rağmen anayasadaki her yüz kelimedenden yetmiş beşi yabancı (Farsça-Arapça) kökenli olup, yasa genelinde sâdelikten uzak bir dil tavrı takınılmıştır.¹⁶

Devletin, bu resmî görüşü dışında Osmanlı aydınlarının da konu hakkında muhtelif görüşleri bulunmaktadır. Dilin ıslahını savunan ve lafızda *Osmânîce* ya da *lisân-ı Osmânî* tâbirini kullanan Namık Kemal, Ahmet Midhat ve Muallim Naci gibi isimler olduğu gibi, Şemsettin Sami ve Ali Suavi'nin ise *Türkçe* tâbirini kullandığı görülmektedir.¹⁷

Cumhuriyetin ilânı ile birlikte dilde sâdeleştirme çabaları hız kazanmış ve Türk Dili Kurumu'nun bünyesinde olumlu ve olumsuz epey yol katedilmiştir. Bu bağlamda halkın kanunları kolay bir şekilde anlaması gayesiyle de birtakım değişiklikler ve yeniliklere gidilmiştir. Latin harflerinin kabûl edilmesi ve akabinde Arapça ile Farsçanın ortaöğretim müfredatından çıkarılması da bu değişikliğin en büyük sebepleri arasında yer almaktadır.¹⁸

Dil yeniliğinin en önemli merhâlesini oluşturan yabancı sözcüklere karşılık bulma çabaları, cumhuriyetin erken dönemlerinde başlamış ve bu yolda başarılı adımlar atılmıştır. Aşağıdaki tabloda, günümüzün sıklıkla kullanılan hukuk terimlerinin ne kadar benimsendiği gözlemlenebilir.¹⁹

Eski Terim - İsim	Önerilen Karşılığı
Müddeiumumi	Savcı
Talimatname	Yönetmelik
İntihap	Seçim
Vekâlet	Bakanlık
Nizamname-i Dahilî	İçtüzük

¹⁵ Robert Anhegger ve Halil İnalçık, Kanunname-i Sultani Ber Muceb-i Örf-i Osmani, Türk Tarih Kurumu, Ankara 2000, s. 3.

¹⁶ Hakan Özdemir, Cumhuriyet Tarihi Boyunca Hukuk Dilindeki Değişmeler ve Gelişmeler, Ankara 2014, s. 28-29.

¹⁷ A.g.e., s. 23 vd.

¹⁸ A.g.e., s. 35.

¹⁹ A.g.e., s. 36.

Divânı Âli	Yüce Divan
Şura-yı Devlet	Danıştay
Mahkeme-i Temyiz	Yargıtay
Divân-ı Muhasebat	Sayıştay
Reisicumhur	Cumhurbaşkanı

Hukuk dilinin sâdeleştirilme çabaları 1945 yılında gerçek mânâda ilk emârelerini göstermiştir. 4695 sayılı 10/01/1945 tarihli kanunla 1924 anayasası sâdeleştirilmiş, ancak daha sonraları 1952 yılında bu fikirden vazgeçilerek eskiye dönüş gerçekleşmiştir. Ancak 1961 anayasasında da sâdeleşmiş form kabul görmüş ve daha sonra da anayasalarımızda hukuk dili bu minvâlde devam etmiştir. Sâdeleştirme hususunda mecliste uzun tartışmaların meydana geldiği ve anayasa dili üzerinde birçok değişikliğe gidildiği mâlumdur...

Anayasa üzerinde yapılan dil değişiklikleri birçok bakımdan önem arz etmiş ve imlâdaki farklılıklar usûl konusunda da karmaşalara yol açmıştır. Hakan Özdemir'in alanında otorite olmayı hak etmiş muasır çalışmasının muhtelif tablolarından mevcut ettiğimiz aşağıdaki karşılıklar dikkat çekicidir.

1921	1924	1945	1952	1961	1982
-	mücâzât-ı terhibiyye	terhipli cezalar	mücazâtı terhibiye	ağır ceza	ağır ceza
akd	akd	bağıt	akit	sözleşme	sözleşme
gâye	gâye	amaç	gaye	amaç	amaç
a'zâ	a'zâ	üye	âza	üye	üye
bilâ-kayd ü şart	bilâ-kayd ü şart	kayıtsız şartsız	bilâkaydüşart	kayıtsız şartsız	kayıtsız şartsız
bi'zzât	bi'zzât	kendi	bizzat	kendi	Kendi
mıntıka	mıntıka	bölge	mıntıka	bölge	bölge
câ'iz	câ'iz	-	caiz	caiz	uygun
-	sarf-ı mesâ'i	çalışmak	sarfı mesai	çalışmak	çalışmak
-	vâridât	gelir	varidat	gelir	gelir

-	isticvâb	sorgulan- mak	isticvâp	sorguya çekilmek	sorguya çekilmek
	müstesnâ	dışında			dışında

Türk dilinin sâdeleştirilmesi, hukuk alanında birtakım problemlere de yol açmıştır. Günümüz Türkçesinin yüz yıl önceki lügâttan daha yoksun olduğu bir gerçektir. Bu husus, hukuk yapmaktaki alanın çerçevesini daralttığı gibi, kanun koyucu ve uygulayıcısının da tahammülünü azaltmaktadır. Emre Kongar, Cumhuriyet Gazetesi'nde yayımlanan *Hukuk Dili de Bozuldu: “Ölünceye Dek Müebbet Hapis”* başlıklı köşe yazısında acı gerçeği eleştiriyordu:

“Şimdiye kadar Türk Dili'nin en güzel metin örnekleri arasında bazı mahkeme kararlarını görmek olanaklıydı. Kimi zaman tek yargıçlı mahkemelerdeki yargıcın dil bilincini yansıtan kararlar, kimi zaman da toplu karar veren ağır ceza mahkemeleri veya Yargıtay, ya da Danıştay gibi organların kararları, temiz, duru Türkçenin essiz örnekleri arasında gösterilirdi. Bundan sonra aynı örneklere ne derece rastlayabiliriz bilmem. Çünkü artık yasaların da dili bozuldu.

Yeni Türk Ceza Yasası'nda “onur” ve “şeref” gibi aynı anlama gelen sözcüklerin “onur ve şeref” olarak art arda sıralanması bir yana, bozuk ve karmaşık, son derece güç anlaşılabilir cümleler, yeni çıkarılan yasaların temel özelliği oldu.

Eleştirilen ifade, “Ölünceye kadar müebbet hapis” cümlesiydi. bilindiği gibi “müebbet” sözcüğü Arapça kökenlidir, sonu olmayan gelecek zaman anlamına gelen "ebed" sözcüğünden türemiştir; kısaca "sonsuz" demektir. ...”²⁰

Yeni Türk hukuk dilinin nâkışlığı konusunda suçun biraz da bireylerde olduğu bir gerçektir. Esas itibarıyla kanun uygulayıcılarının, bilhassa adalet müessesesi çalışanlarının Türkçe üzerinde hâkimiyetlerinin bulunmaması ve entelektüel seviyenin düşüklüğü, hukuk dilinin gittikçe yozlaşmasına sebep olmuştur. Sığ ve matbu metinlerin hukukî olaylar açısından kullanılmaya başlanmasıyla üslûp değişmiş ve saman tadı veren kimi hukuk metinleri ortaya çıkmıştır. Bu değişimin günümüzden çok uzak en acı gerçeğini yetmişli yılların nefis Yargıtay kararlarında görebiliriz:

“... Yaşlılık ve yalnızlıktan ötürü hayatını tek başına sürdürmek zorunluluğunda kalan, kalabalık olan dünyada Robenson gibi etrafsız bir kişi durumuna düşen davacının esaslı bir sıkıntı -müzayaka- içinde bulunduğu şüphesizdir. ...”²¹

²⁰ Emre Kongar, Hukuk Dili de Bozuldu: “Ölünceye Dek Müebbet Hapis”, Cumhuriyet Gazetesi, 2 Temmuz 2007.

²¹ Yargıtay Kararları Dergisi, Temmuz 1975, s. 43.

“... Saf bir köylü kadını olan davacının gözlerinin iyi görmediği, ara sıra yatağını bile pislediği, çeşitli değerdeki; paraları fark edemediği, bazan yakını olan kimseleri bile tanımakta zorluk çektiği anlaşılmaktadır. Aksi ileri sürülmeyen ve kanıtlanamayan bu bulgulara göre davacı yaşı ve fizyolojik durumu itibarıyla nerede ise yeteneksizlik sınırlarına dayanmış bir kişidir. Davacının “yaşlı” olduğu kadar “yalnız” olduğu da sezilmektedir. ...”²²

“... Alışverişler rulet oyunu olmadığına göre «bir koy, iki al» havası içinde yürütülemez. ...”²³

Örneklerini verdiğimiz Yargıtay kararlarının hayatın içinden ve herkesçe anlaşılabilir olmasının yanı sıra, bu hukuk dili metalik sestem de ârî bir şekilde halk diliyle konuşmaktadır. Ne yazık ki günümüzün hukuk dili bu müstesnâlıktan oldukça uzakta kalmıştır.

Sonuç

Sâdeleştirme çalışmalarının Türk diline yapmış olduğu fayda hâlâ daha tartışılmaktadır. Bu durumda hukukun dili de doğal olarak büyük bir etki ve değişim içerisine girmiştir. Geline nokta itibarıyla Türk yargı mekanizması çalışanlarının durumdan kendilerine pay çıkarmaları ve buna göre cumhuriyetin gereğini ifâ etmeleri gerekmektedir. Söz gelimi; artık kullanılmayan bir kelime olarak “mez-kûr” ifâdesinin günümüzde birden fazla sözcüğün yerini tutabilecek olması değerlendirilmeli ve buna benzer farklı kelimelerin bireysel olarak kullanılmaya başlanması gerekmektedir. Böylece kadîm Türkçenin hak ettiği yere gelmesinde yargı çalışanları olarak bizim de katkımız bulunur kanaatindeyiz.

²² Yargıtay Kararları Dergisi, Ağustos 1979, s. 1120.

²³ Yargıtay Kararları Dergisi, Haziran 1975, s. 51.

KAYNAKÇA

- Afyoncu, Erhan; (2014), Sorularla Osmanlı İmparatorluğu, Yeditepe Yayınevi.
- Altınörs, Atakan; (2003), Dil Felsefesine Giriş, İnkılâp Kitabevi.
- Altınörs, Atakan; (2012), “Rousseau’nun Dilin Kökeni Meselesine Yaklaşımı”, bilig Dergisi, Sayı: 63.
- Anhegger, Robert – İnalçık, Halil; (2000), Kanunname-i Sultani Ber Muceb-i Örf-i Osmani, Türk Tarih Kurumu.
- Arık, Feda Şamil; (1995), “Eski Türk Ceza Hukukuna Dair Notlar”, DTCF Tarih Araştırmaları Dergisi, Cilt: 17, Sayı: 28.
- Arsal, Sadri Maksudi; (2014), Türk Tarihi ve Hukuk, Türk Tarih Kurumu.
- Canpolat, Gürkan; (2015), “Tarihî Seyir İçerisinde Hukuk Düzeni”, Adalet Dergisi, Sayı: 52.
- Devellioğlu, Ferit; (2010), Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat, Aydın Kitabevi.
- Esed, Muhammed; (2002), Kur’an Mesajı, İşaret Yayınları.
- İnalçık, Halil; (2011), Kuruluş ve İmparatorluk Sürecinde Osmanlı, Timaş Yayınları.
- Kongar, Emre; (2 Temmuz 2007), Hukuk Dili de Bozuldu: “Ölünceye Dek Müebbet Hapis”, Cumhuriyet Gazetesi.
- Kurt, Yılmaz; (2011), Osmanlıca Dersleri I, Akçağ Yayınları.
- Özdemir, Hakan; (2014), Cumhuriyet Tarihi Boyunca Hukuk Dilindeki Değişmeler ve Gelişmeler.
- Süleyman, Olcas; (2001), Yazı’nın Dili, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı.
- Üçok, Çoşkun; (1947), “Osmanlı Kanunnamelerinde İslâm Ceza Hukukuna Aykırı Hükümler” I-II-III, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 3, Sayı: 1-2, Cilt: 4, Sayı: 1.
- Yargıtay Kararları Dergisi; (1975), Haziran.
- Yargıtay Kararları Dergisi; (1975), Temmuz.
- Yargıtay Kararları Dergisi; (1979), Ağustos.